

Monumentnummer*: 521502

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82835/70

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Terheijden Drimmelen Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Terheijden

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Terheijden G 2655

Omschrijving**

Inleiding.

Aan de westelijke zijde van de Hoofdstraat gelegen WOONHUIS met naast gelegen KOETSHUIS, gesitueerd in het centrum van het dorp Terheijden. Voorgevel in sobere Eclectische stijl, daterend uit het derde kwart van de 19de eeuw, mogelijk geplaatst voor een in kern wat ouder pand. De gevel heeft een markante hoofdvorm met ingezwenkte top en kroonlijst. Aan de achterzijde bevindt zich een ruime tuin. Het pand heeft in de loop van de tijd enige wijzigingen ondergaan. Het koetshuis aan de rechterzijde is nieuw opgebouwd. De ingang hiervan is nieuw ingevuld. De achtergevel van de woning is nieuw opgeklampt en sluit links aan op een moderne achterbouw. De gevelopeningen binnen deze gevel hebben grotendeels een vernieuwde invulling. De achteringang is deels dichtgemetseld en voorzien van een venster. De serre heeft een nieuwe daklijst. Ook het interieur onderging wijzigingen. Er zijn voor het merendeel nieuwe stucplafonds.

Omschrijving.

Het woonhuis heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een zolderverdieping, opgenomen binnen een zadeldak met wolfeinden. Het dak is gedekt met gesmoorde oud-Hollandse pannen en wordt op de nokeinden bekroond door wit geschilderde schoorstenen met zinken rookkap, waarvan de voorste bekroond door een koe. Op het linker schild een grote deels gepleisterde, deels

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bakstenen schoorsteen. De voorgevel is vier traveeën breed en uitgevoerd als een in blokverband gepleisterde gezwenkte lijstgevel met kwartholle zijden. De gevel wordt in horizontale zin geleed door een hardstenen plint en een hoofdgewel met smalle architraaflijst, een glad gepleisterd fries met rozetvormige ornamenten en een geprofileerde houten kroonlijst met geprofileerde consoles. Vensters en ingang zijn voorzien van geprofileerde omlijstingen met afgeronde bovenhoeken en stucdecoratie midden boven. De stucdecoratie boven de ingang heeft de vorm van een bebaarde mannenkop. In de eerste bouwlaag een ingang met hardstenen stoeptreden, ongeprofileerd kozijn met hardstenen neuten en een enkelvoudige paneeldeur met schijfnaald. Hierboven een enkelruits bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood en gietijzeren levensboom. Voorts drie vensters met hardstenen lekdorpels met vrijslag, ongeprofileerde kozijnen en zesruits schuiframen. Op de verdieping drie kleinere vensters met hardstenen lekdorpels en vierruits schuiframen. Voor het linker deel van de rechter zijgevel een bakstenen koekoek met smeedijzeren rooster.

Op de rechter zijgevel sluit een vernieuwd koetshuis aan met zadeldak, voorgevel met ingezwenkte top en een fors rondboogkozijn met dubbele koetsdeur en een bovenlicht met spaakvormige roedenverdeling. Het met gesmoorde oud Hollandse pannen gedekte dak van het koetshuis sluit aan de achterzijde aan op een hogere achterbouw, eveneens met zadeldak.

De rechtgesloten achtergevel is nieuw opgeklampt en heeft binnen de gevelopeningen grotendeels een vernieuwde invulling. De linker gevelhelft bevat links een venster met een authentiek kozijn met luikspinning en duimen. Het veelruits raam en dito bovenlicht zijn vernieuwd. Rechts van het venster bevindt zich een voormalige ingang die gewijzigd is tot een venster. Het authentieke kozijn met luikspinning en duimen is ook hier bewaard gebleven. Het authentieke bovenlicht is gevuld met glas-in-lood dat centraal een medaillon bevat met een stadsgezicht. Op de verdieping bevindt zich links een venster en rechts een balkoningang, beide met moderne invulling. Genoemde vensters hebben een bakstenen lekdorpel, het onderste venster heeft bovendien een hardstenen lekdorpel. Tegen de gevel bevindt zich rechts een forse houten serre die voorzien is van een gemetselde sokkel en een plat dak. De serre heeft decoratief gesneden stijlen en aan de bovenzijde een vernieuwde daklijst. Aan de voorzijde bevindt zich een centraal geplaatste ingang met een dubbele enkelruits draaideur met panelen. Boven de ingang bevindt zich een enkelruits bovenlicht. Aan weerskanten bevinden zich telkens twee enkelruits ramen met een enkelruits bovenlicht. De ramen, inclusief de exemplaren binnen de dubbele deur, hebben bovenlangs een drieruits roedenverdeling met geel kathedraalglas. De serre heeft binnen de linkerwang drie identieke ramen als aan de voorzijde, eveneens met drie enkelruits bovenlichten. Alle bovenlichten zijn gevuld met glas-in-lood waarvan sommige met vogelmotieven binnen een medaillon. De rechterwang sluit aan op een uitbouw en heeft boven eveneens drie enkelruits bovenlichten met glas-in-lood. Op de achtergevel van het pand sluit links een moderne uitbouw aan. Het interieur heeft diverse wijzigingen ondergaan maar bevat nog verschillende authentieke elementen. De gang is voorzien van een terrazzovloer met een centraal siermozaïek en mozaïeklijsten. Er zijn arduinen plinten. Het authentieke stucplafond bevat een middenrozet en profiellijsten. De diverse ingangen zijn voorzien van paneeldeuren binnen profiellijsten en hebben houten onderdorpels. De toegang tot de wc-ruimte is voorzien van een arduinen onderdorpel. Hier bevindt zich een originele wc-pot met bijbehorend fonteintje en urinoir, alle uitgevoerd in Delfts Blauw en geleverd door T.C. Brown Westhead Moore & C., gevestigd te Stoke-on-Trent in Engeland (signatuur aan onderzijde fonteintje). Dit sanitair is voorzien van bloem- en vogelmotieven. Binnen de WC-pot staat vermeld VICTORIA. De kamers en suite (links van de gang) bevatten elk een authentieke schoorsteenmantel. In de voorkamer is deze uitgevoerd in grijs marmer, in de achterkamer in zwart marmer. De wand tussen beide kamers is omstreeks het tweede kwart van de 20ste eeuw gewijzigd en voorzien van ramen met sober glas-in-lood. Vanuit de achterkamer is de serre bereikbaar via een dubbele enkelruits schuifdeur. De deuren zijn gevuld met geëtst glas in neorenaissance-trant (vaasmotieven). De ingang bevat bovendien twee enkelruits bovenlichten met sober glas-in-lood. In de serre bevindt zich een decoratieve tegelvloer. De wanden aan weerskanten van de schuifdeuren zijn voorzien van wandschilderingen met vogelmotieven. Ze zijn gesigneerd: A. SPRANGERS. De serre bevat binnen de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

linker wang (van binnenuit gezien) kasten met kraaldeeldeuren. In de keuken (rechts van de gang) is een decoratieve tegelvloer. De toegang tot het koetshuisgedeelte bevat een 18de-eeuwse deur met authentiek hang- en sluitwerk alsmede schouderboogpanelen. De kelder bevat een authentieke estrikenvloer.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van het westen van Noord-Brabant. Het heeft architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf voorbeeld van een middelgrote voorname dorpswoning uit het derde kwart van de 19de eeuw, opvallend door de lijstgevel met gezwenkte zijden, de gave en markante detaillering van ingang en vensters, alsmede door de aanwezigheid van een koetshuis. Het pand heeft kunsthistorische waarde door de aanwezigheid van het opmerkelijke laat 19de-eeuwse sanitair in de toiletruimte dat uitgevoerd werd in Delfts Blauw en geleverd is door een te Stoke-on-Trent, Engeland gevestigde firma (T.C. Brown Westhead Moore & C.). Van een bijzondere waarde zijn bovendien de diverse met vogelmotieven en een stadsgezicht gevulde medaillons binnen het glas-in-lood van de bovenlichten aan de achterzijde van het pand alsmede de 18de-eeuwse keukendeur met schouderboogpanelen. Het object heeft ensemblewaarde vanwege de prominente ligging aan de belangrijkste hoofdas van het dorp Terheijden, waar het tot de gaafst bewaard gebleven historische woningen kan worden gerekend. Het pand vormt een karakteristiek onderdeel van de historische bebouwing langs deze hoofdas.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis